

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Josef VACEK:

Kriminalita a každodennost křivoklátských poddaných na přelomu 17. A 18. století,

**Ústav českých dějin, FFUK, Praha 2016, 70 stran rkp. + bibliografie a přílohy
(15 + 469 stran)**

Hodnocení po stránce obsahové:

Studie se zaměřuje na zhruba stovku případů různých „mravnostních deliktů“ z velkostatku Křivoklát v období let 1688 až 1752 (resp. 1740), které autorovi slouží k analýze základních rysů každodenního života poddaných. Vzhledem k tomuto užšímu vymezení by mi asi přišlo vhodnější dát práci upřesňující název či alespoň podtitul (jakkoli chápu, že administrativní procedura změnu názvu zjevně komplikovala).

Pramennou základnu představují výslechové protokoly, vhodně kombinované také s dalším materiálem (matriky, poddanské soupisy, pozemkové knihy a prameny normativní povahy, ale i materiály kartografické). Konceptuálně se autor hlásí k mikrohistorickým tendencím a „pohledu zdola“, přiznává však pochopitelně k dědictví historiografie agrární / rurální. Cenná je tedy již tato poměrně náročná práce s původními archivními materiály

Autor se zajímá jednak o (v současné historiografii) populární „obrané strategie“ před vrchnostenskými úřady, či na modality postihu, ale také na sociální kontext spáchaných činů (specifikum mlynářských pacholků, kteří nikdy nepříslíbí manželství; role příslibu manželství při svolení ke „smilstvu“; podmínky povolení k sňatku bývalých „provinilců“ (schopnost ekonomického zabezpečení), jednak o další aspekty vnímání a prožívání venkovské každodennosti barokní éry – k nejzajímavějším pasážím bezpochyby náleží ty věnované vnímání času (určení věku, určení časové „vzdálenosti“, umístění „události“ – spáchaného skutku – v čase podle církevního roku, ...)

Ačkoli chápu autorovo zaměření na „pohled zdola“, neubráním se výtce, že v práci postrádám představení pramenů trestněprávní povahy, tím spíše, že autor sám se o určité dobové vymezení některých pojmů (smilstvo – znásilnění atp.) pokouší. Pro lepší pochopení definice

Oponentský posudek na bakalářskou práci

studovaných trestných činů i jejich postihu bych určitě uvítala představení příslušných paragrafů (zejm. podle *Constitutio Criminalis Iosephina* 1707/1708) na základě platných zákoníků, i v jejich srovnání. Podle jakého práva vlastně vrchnosti postupovaly před přijetím hrdelního zákoníku Josefa I.? Jak vypadaly instrukce výslechu a postihu? Následovaly některý z platných a využívaných trestních zákoníků (Koldínův zákoník, dolnorakouská *Constitutio Criminalis Ferdinanda*..., později zmíněná *Constitutio Criminalis Iosephina*)?

Hodnocení po stránce formální: práce je napsána přehledně, zpracována pečlivě, gramatických, pravopisných či stylistických nedostatků je v ní minimum. Cenná je také téměř pětisetstránková příloha otiskující in extenso vybrané studované případy, odhalující výslechové i obranné strategie.

Závěr: Předložená bakalářská práce Josefa Vacka plně odpovídá nárokům kladeným na bakalářskou práci, základní otázky jsou formulovány úměrně pramenné základně, která je uvážene zvolena. Autor prokázal schopnost samostatné práce s literaturou i původními archivními prameny, i samostatné schopnosti formulovat adekvátní závěry.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze dne 24. ledna 2017

Doc. Daniela Tinková, PhD.

Ústav českých dějin FFUK